

DOSSIER **SCHIPDONKKANAAL**

BLINKER EN STINKER
IN BEELD

INTERVIEW
SCHEPEN ZOMERGEM

DE ALTERNATIEVEN
OP EEN RIJTJE

www.groen.be

**FOTOREPORTAGE
ZOMERWEEKEND**

**IN DE LAATSTE RECHTE LIJN
NAAR HET HORIZONCONGRES**

12.13.14 SEPTEMBER PASSIVEHOUSE 2008

BRUSSEL Tour & Taxis

Vrijdag 12 september kunnen bouwprofessionelen hun vakkenis updaten op het symposium. Zaterdag 13 en zondag 14 september kan iedereen gratis op de beurs terecht bij leveranciers, deskundigen en bewoners van een passiefhuis. Er worden doorlopend lezingen én gratis planadvies voorzien. Via een wedstrijd maak je kans op een gratis weekend in een gloednieuw passiefhuis.

www.passivehouse.be

18 EN 19 OKTOBER OPEN KLIMAATHUIZEN IN VLAANDEREN

Op zaterdag 18 en zondag 19 oktober stellen de eigenaars van energievriendelijke woningen en passiefhuizen hun woningen open voor geïnteresseerde bouwers en verbouwers. Bezoekers komen uit de eerste hand te weten hoe het bouwproces verloopt, en welke de belangrijke aandachtspunten zijn bij het bouwen van een energievriendelijk huis.

www.klimaathuizen.be

17 SEPTEMBER STUDIEDAG VIBE 'ALLES HERNIEUWBAAR'

BRUSSEL

Op woensdag 17 september 2008 organiseert **VIBE vzw** in Brussel een dubbele studiedag met als thema 'Alles hernieuwbaar'. In de voormiddag kan je deelnemen aan een infosessie over hernieuwbare materialen in de bouwsector. Tijdens de namiddag geeft Vibe een uiteenzetting over biobrandstoffen, het tweede deel van het verhaal gaat over hernieuwbare energie in huis.

www.vibe.be

20 EN 21 SEPTEMBER DAG VAN DE TRAGE WEG IN VLAANDEREN

Het weekend van 20 en 21 september brengt vzw Trage Wegen op zo veel mogelijk plaatsen de trage wegen onder de aandacht. Burgers, verenigingen en lokale besturen slaan de handen in elkaar om trage wegen open te stellen. De editie van 2008 wordt een van de hoogtepunten van de Aardig-op-weg-week, de najaarscampagne van de Koepel voor Milieu en Mobiliteit (KOMIMO).

www.tragewegen.be

22 SEPTEMBER AUTOLOZE ZONDAG

DEBATREEKS DE AVONDEN

16 SEPTEMBER | ANTWERPEN Chapo
De toekomst op het juiste spoor

14 OKTOBER | GENT De Therminal
Ecologische rechtvaardigheid in een kwetsbare wereld
www.groen.be/avonden

6 OKTOBER RONDETAFLCONFERENTIE HUISVESTING

BRUSSEL Vlaams Parlement

Vlaams volksvertegenwoordiger **Vera Dua** organiseert een rondetafelconferentie over een thema dat iedereen nauw aan het hart ligt: wonen. Een niet te verwaarlozen deel van de Vlaamse bevolking huurt, al dan niet tijdelijk. Maar hoe gaan we in Vlaanderen deze belangrijke verantwoordelijkheid concreet invullen? De rondetafelconferentie is bedoeld voor iedereen die in Vlaanderen beroepshalve of vrijwillig met huisvesting bezig is.

Graag inschrijven voor woensdag 1 oktober 2008 via mail naar liesbet.deweder@groen.be met vermelding van naam, contactgegevens en eventuele functie en/of organisatie.

25 OKTOBER DAG VAN DE KRINGLOOPWINKEL

Op de Dag van de Kringloopwinkel wordt heel Vlaanderen uitgenodigd om eens in een kringloopwinkel op bezoek te gaan. De rode draad van deze dag is 'Creatief met tweedehands', waarbij textiel en accessoires in de spotlights staan. Een lijst van alle deelnemende kringloopwinkels vind je online. Vanaf eind september vind je daar ook alle details over de verschillende activiteiten.

www.kringwinkel.be • www.kringloop.net

[EDITO]

MIEKE VOGELS - Voorzitter Groen!

GROEN ALTERNATIEF VOOR VLAANDEREN TRANSITLAND

Voor CD&V en NV-A wordt de inzet van de verkiezingen: zo veel mogelijk bevoegdheden voor Vlaanderen. Onze vraag is wat je met die extra bevoegdheden wil bereiken. Want wat we zelf doen, doen we niet altijd beter... Als je extra bevoegdheden gebruikt om de sociale rechten van werklozen te beperken dan hoeft het niet.

Kijk maar naar de Vlaamse bevoegdheden vandaag: die worden ingezet op het foute project. Vlaanderen uitbouwen tot transitland, tot de logistieke poort van Europa waar containers arriveren om dan via vrachtwagens naar de rest van Europa te verkassen, het is een doodlopend straatje. Er zijn grenzen aan de draagkracht van mens en milieu.

Zo lossen extra rijstroken op de Brusselse ring het fileleed niet op. En de verbreding van het Schipdonkkanaal is ook geen oplossing. De Lange Wapperbrug moet dan weer de Antwerpse verkeersknoop ontwarren. Maar het gekozen traject maakt hele woonwijken onleefbaar.

Er zijn dus grenzen aan de draagkracht en steeds meer mensen beseffen dit. Maar politici durven de confrontatie met de burgers niet aan en de arrogantie waarmee ze kritische vragen wegzuiven, wordt groter en groter. 'Walk and don't look back', zegt Patrick Janssens over de Lange Wapper. Minister Crevits organiseert inspraak over de verbreding van de Ring in volle vakantieperiode. En ten slotte verschuilt minister-president Peeters zich achter 'beslist beleid' wanneer midden augustus de huizen in Doel plat gaan. Dat is ongehoord en ongezien. Groen! zal daarom het terechte ongenoegen en de verantwoordiging van al deze mensen vertalen in de verschillende gemeente- en provincieraden en parlementen van dit land.

Zijn wij dan tegen verandering, tegen vooruitgang? Neen, integendeel. Je kan maar vooruitgaan als je ook vooruit ziet, als je durft veranderen. Immers, de steeds hogere olieprijs zullen onze economie heroriënteren. Vandaag al rijden Vlamingen en Europeanen minder met de auto.

Voor ons betekent de toekomst: investeren in hernieuwbare energie, in energiezuinige steden, in ruimte voor kinderen, in kwalitatieve zorg, in een sterke sociale zekerheid, in sociale woningen. Dat, beste vrienden, is ons project voor Vlaanderen en voor Europa.

En dat is ook de inzet van het Horizondebat. Teken daarom onze alternatieven, onze kijk op en voorstellen over groene economie, stedelijkheid en gezinnen en zorg mee uit. De discussies op het Zomerweekend waren alvast veelbelovend. Ik nodig jullie uit om de teksten mee te verbeteren en verfijnen en om de einddiscussie mee te voeren tijdens het Horizoncongres van 29 en 30 november. Het is ons project voor Vlaanderen, ons alternatief voor de verkiezingen van juni 2009.

inhoud

02 AGENDA

03 EDITO

Groen alternatief voor Vlaanderen transitland

04 DOSSIER

Het Schipdonkkanaal

08 HORIZONDEBAT

In de laatste rechte lijn

10 MEDIAMIX

11 TELEX

12 UIT DE PROVINCIE

Race van Rand naar Brussel
Groen verzet tegen shoppingcenter op Heizel
Doel onder de sloophamer
Steeds meer zomerse wateroverlast
De traagheid der wegen in West-Vlaanderen

16 DOSSIER

Blunders in beton

20 Energiebedrijf ziet mogelijkheden in

getijdencentrale in Zeeland

21 Groene Vormingsdagen in het najaar

Hoe groen zijn onze burens? National Geographic deed de test...

22 OIKOS

Oikos in 't kort
Interview met Dries Lesage en Meryem Kaçar

24 FOTOREPORTAGE

Zomerweekend 22-23-24 augustus 2008

COLOFON Ecozine is een uitgave voor de leden van Groen!. Verschijnt 4x per jaar in september, december, maart en juni. Gedrukt op CyclusPrint, papier van 100% gerecycleerde vezels, zonder optische witmakers, en met vegetale inkt. **VERANTWOORDELIJKE UITGEVER** Mieke Vogels, Sergeant De Bruynestraat 78-82, 1070 Brussel. **CONTACT** Ben Bleys | 02 219 19 19 | ben.bleys@groen.be **WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER** Ben Bleys, Els Sallets, Mieke Vogels, Jef Tavernier, Elisabeth Meuleman, Merlijn Erbuier, Dirk Geldof, Dirk Holemans, Stephaan Declercq en Wouter Van Vooren. **REDACTIERAAD** Ben Bleys, Els Sallets, Jan Mertens, Filip Lombaert, Jef Hollebecq, Rist Heylen, Rudy Van Nieuwenhove, Inan Asliyüce, Erik Torbeyns, Bruno Mostrey. **COVERFOTO** Wouter Van Vooren. **DRUKKERIJ** Druk in de Weer

DOSSIER

HET SCHIPDONKKANAAL

Over de verbreding van het Schipdonk- en Leopoldkanaal – in de volksmond beter bekend als Blinker en Stinker – is het laatste woord nog niet gezegd, laat staan geschreven. Omdat beelden soms meer zeggen dan woorden, bekijkt Ecozine het dossier door de ogen van een fotograaf.

Een fijne selectie van sfeerbeelden van een van mooiste landschappen in Oost- en West-Vlaanderen.

Foto's Stephaan Declercq

‘Grote natuurramp in de maak’

‘Als de verbreding van het Schipdonkkanaal er komt, wordt ons dorp in tweeën gespleten’, verklaart Annemie De Bie, schepen in het landelijke Zomergem in Oost-Vlaanderen. Vandaar dat het grootschalige protest tegen de verbreding hier ontstaan is. ‘Als klein kanaaldorpie hebben we misschien weinig in te brengen tegen de machtige lobbygroepen van de haven van Zeebrugge, maar we geven ons niet zomaar gewonnen’, zegt schepen De Bie strijdbaar.

Bijna 40 jaar. Zolang al hangt het dossier boven de hoofden van de Zomergemners, als een zwaard van Damocles. Maar bezorgd zijn ze nog steeds, de bewoners van het lieflijke dorp langs het Schipdonkkanaal, bevestigt de schepen van ruimtelijke ordening, natuur, mobiliteit, noord-zuidbeleid en leefbaarheid. ‘Bij sommigen overheerst gelatenheid: zij vragen zich af wat zij kunnen doen tegen de komst van de mastodonten? Maar bij vele anderen overheerst toch nog steeds de strijdbaarheid, meer in de trant van *no pasaran*: ze komen er niet door’.

Als groene schepen zou je toch vóór de verbreding moeten zijn, niet tegen? ‘Begrijp me niet verkeerd. Ik ben absoluut voor een betere ontsluiting van de haven van Zeebrugge. Als er op die manier vrachtwagens van de weg gehaald worden, dan kan ik dat alleen maar toejuichen. Maar de ontsluiting mag niet ten koste van alles gaan. Bovendien zijn er valabele alternatieven (zie onderaan). Voor Zomergem alleen al zou de impact ervan enorm zijn op de leefbaarheid, de waterhuishouding en de mobiliteit. En dan heb ik het alleen nog maar over de lokale gevolgen. Er zijn ook

© Wouter Van Vooren

Groen!-schepen Annemie De Bie van Zomergem, bedreigd dorp langs het Schipdonkkanaal

DE ALTERNATIEVEN OP EEN RIJTJE

Voorstanders zeggen: bouw het idyllische Schipdonkkanaal om tot een duwvaartkanaal en ontsluit zo de haven van Zeebrugge beter. Maar net als talloze actiescomités, milieuverenigingen en buurtbewoners zegt Groen! klaar en duidelijk: er zijn genoeg alternatieven voor de verbreding, maak er dan ook gebruik van. Vlaams parlements lid Jef Tavernier zet de belangrijkste uiteen.

Bouw de estuaire vaart of kustvaart verder uit

Sinds deze zomer telt Vlaanderen drie ‘estuaire’ vaartuigen, of vaartuigen die op zee én op de binnenwateren kunnen varen. Deze speciaal omgebouwde boten varen tussen de haven van Zeebrugge en het hinterland, volgeladen met containers, en halen op die manier talrijke vrachtwagens van de weg.

Om via de Scheldemonding en een kort zeetraject naar Zeebrugge te kunnen varen, moet een estuaire schip **bestand zijn tegen golven van 3,50 meter hoog**, in soms gure zeeomstandigheden. De romp en de voorsteven zijn daarom steviger en hoger dan bij een gemiddeld binnenschip. Op die manier kunnen ze makkelijker ‘het hoekje ronden’, als je het op kaart bekijkt.

De **Deseo, Ambères en Tripoli**, de drie schepen, zijn samen goed voor 260.000 TEU (twintigvoetcontainers) per jaar. De Deseo kan **5.500 ton** laden, dat komt overeen met **450 TEU-containers of evenveel vrachtwagens**. De Tripoli, die deze zomer in de vaart genomen werd, heeft dezelfde capaciteit. De Ambères kan er 250 meenemen.

Volgens het Vlaams Gewest volstaan twaalf tot vijftien estuaire schepen om de **haven van Zeebrugge te ontsluiten**. Ondertussen blijft de containertrafik er flink stijgen. In de eerste zes maanden van dit jaar werden meer dan 1 miljoen containers overgeladen in de haven. Jaarlijks worden er meer dan twee miljoen containers verhandeld en verwacht wordt dat dat er tegen 2015 vijf miljoen zullen zijn.

nog andere dorpen bedreigd, zoals **Maldegem en Damme**.

Wat zouden de gevolgen dan zijn voor de hele regio?

‘Als het kanaal verbreed wordt en er grote duwvaartschepen van de haven van Zeebrugge naar het binnenland varen, met als einddoel een aansluiting op de internationale verbinding **Seine-Schelde**, dan zijn de gevolgen desastreus. 187 woningen worden onteigend, andere dalen in waarde. Bomen, weiden en watervogels, landbouwgronden, archeologische vindplaatsen en open ruimtes gaan verloren. Ook de horeca- en toerismesector zouden rake klappen krijgen. Op die manier raak je aan de ziel van het **Meetjesland**’.

Milieuverenigingen vragen zich ook af of er wel voldoende zoet water is om het kanaal te voeden?

‘Terecht. Er is nog steeds geen oplossing voor de sluipende verzilting, en dat zou zeer nadelige gevolgen hebben voor de fauna en flora, de landbouw en de kwaliteit van het grondwater. Bovendien zou er een verhoogd risico zijn op wateroverlast en overstromingen. En in een droge warme zomer dreigt er dan weer onvoldoende water te zijn om het verbrede kanaal te vullen. Reken dat allemaal samen en je komt snel tot de conclusie dat er een grote natuurramp in de maak is, als de verbreding er komt’.

Hoe komt het dat Zomergem zo actief is in de strijd tegen de verbreding?

‘Als bedreigd kanaaldorp volgen wij het dossier natuurlijk al jaren. En met wij bedoel ik alle politieke partijen, want dit dossier overstijgt alle partijgrenzen. Dat is een unicum in het Meetjesland. Bovendien hebben we vrij snel de krachten gebundeld met de actiescomités in de verschillende gemeentes langs het

kanaal. Dat maakt dat we een hoorzitting hebben afgedwongen in het Vlaams Parlement, succesvolle Kanaalfeesten hebben georganiseerd... Geloof me, dat doet deugd. Dat je als kleine gemeente toch kan wegen op zo’n dossier’.

Het dossier leeft bij brede lagen van de bevolking. Maar wat verwacht Zomergem precies?

‘Dat de verbreding er nooit komt. Dat er een einde gemaakt wordt aan de onzekerheid die hier al jaren sluimert. Dat de zogeheten ‘reservatiestrook’ – een strook aan elke kant van het kanaal die voorzien is voor de verbreding – na dertig jaar opgeheven wordt. Daardoor zou de rechtszekerheid hersteld worden van de boeren en bewoners langs het kanaal. Je zal er bv. maar een cafetaria uitbaten, investeringen willen doen maar niet weten of je vroeg of laat je boeltje mag sluiten. Dat is nefast’.

En wat is nu de volgende stap?

‘Dit najaar wordt het dossier terug op de tafel van het Vlaams Parlement verwacht. En eind dit jaar wordt het verwachte Milieueffectenrapport getoetst aan de haalbaarheidsstudie. Dat wordt dus afwachten. Maar soms krijgen we steun uit onverwachte hoek. Zo riep **Georges Allaert**, Hoogleraar ruimtelijke economie en ruimtelijke planning **UGent**, onlangs nog op tot voorzichtigheid. Allaert, die tevens de promotor was van de thesis van mijn zoon over de verbreding, zei dat er moet rekening gehouden worden met alle aspecten, ook uit de lokale gemeenschappen. En gelijk heeft hij’.

Optimaliseer het vervoer via het spoor

Minstens even belangrijk als de kustvaart is het vervoer per spoor. Met een aantal aanpassingen kan het spoor een groot deel van de groeiende containertrafik opvangen. Maar zelfs zonder veel investeringen blijft nog veel potentieel onbenut. Bovendien beschikt ons land over een **fijnmazig spoorwegnet**.

In het meest optimistische scenario is zelfs sprake van 4 miljoen containers per jaar per rijrichting. Dat maakt van de spoorwegen **een van de meest duurzame alternatieven**. Het spoorvervoer is ecologisch gezien het meest verantwoorde transportmiddel, het minst vervuilende en ook voor gevaarlijke goederen het meest aangewezen.

Tot de beschikbare alternatieven per spoor behoren een **nieuw rangeerstation**, het wegwerken van de **bocht van Ter Doest** en

het op **vier sporen** brengen van het volledige traject Brugge-Gent. Verder zou lijn 60 tussen Brugge en Kortrijk meer uren opengesteld kunnen worden voor goederenvervoer. Doe daar bovenop aanvullende investeringen in de optimalisatie van de bestaande spoorlijn Zeebrugge-Brugge-Gent en van het kanaal Brugge-Gent, en de ontsluiting is een feit.

Verwacht wordt dat door de liberalisering het **spoorvervoer concurrentieel** zal worden met het wegvervoer. Ondertussen heeft het vervoer op de weg verder af te rekenen met stijgende brandstofprijzen, maar ook met strengere Europese regels qua rij- en rusttijden. Door het nakende verkeersinfarct verlaagt de commerciële snelheid en wordt het vervoer op de weg steeds duurder.

Laatste rechte lijn naar HORIZONDEBAT

Sinds het Horizondebat begin dit jaar gelanceerd werd, gonsde het bij Groen! volop van activiteit. Zo stemden lokale afdelingen dit voorjaar onder meer over welke thema’s het zal gaan. In de laatste rechte lijn naar het congres schetst Wouter Van Besien nog even het verdere verloop.

Na het geslaagde evenement Groen! Licht van eind april, toen het Horizondebat op gang geschoten werd, gingen er werkgroepen aan de slag om sterke teksten te schrijven over de drie thema’s. Nu de themateksten op tafel liggen, is het woord weer aan iedereen.

In **september** stellen we in elke provincie de themateksten aan onze leden voor. Er volgen thema-avonden. Per thema laten we enkele experts hun licht schijnen over onze teksten en bespreken we dat met geïnteresseerden van binnen en buiten de partij. In **oktober** is het aan de lokale groepen om zich uit te spreken. Wat staat er te veel? Wat staat er te weinig? Wat staat er verkeerd? Ondertussen kan iedere geïnteresseerde ook terecht op de website van het Horizondebat, waar alle reacties te vinden zijn.

Eind november is er dan natuurlijk **het congres op 29 en 30 november**. Daar worden de uiteindelijke knopen doorgehakt. Maar vooraleer het zover is, nodigt bezieler Wouter Van Besien iedereen nog eens graag uit voor deelname. ‘Val of vul de ideeën gerust aan’. Een **uitgebreide brochure** met de definitieve themateksten en de verdere planning volgt nog dit najaar.

Tekst: Elke Decruynaere

De 3 thema’s kort uiteengezet

ECOSTEDEN, DIVERSITEIT EN BURGERSCHAP

De toekomst van onze steden raakt iedereen. Vlaanderen is verstedelijkt, maar er is een grote verscheidenheid van wat we steden noemen. Brussel is een internationale grootstad, Antwerpen en Gent zijn grote steden, en er zijn vele centrumsteden. De verhouding tussen onze steden en de regio’s er rond ligt vaak moeilijk. Toch hebben beide elkaar nodig, zeker wanneer we in Vlaanderen en Brussel een toename met liefst 1,4 miljoen mensen verwachten tegen 2060. Hoe bieden we hun een kwaliteitsvolle woonplaats en maken we van onze steden ecosteden?

STADSDEBAT » 25 OKTOBER 2008 » BRUSSEL – Art2Work

Vandaag concurreren steden tegen elkaar met een opbod aan city-marketing. Maar wat goed is voor investeerders, toeristen of nieuwe tweeverdieners, is niet altijd goed voor de stadsbewoners. Groen! kiest daarom voor **sociale stadsvernieuwing** als antwoord op prestigeprojecten in vele steden en op de uitwaaiing van de stad naar de schaarse open ruimte er rond. Het stadsweefsel verdichten op de ene plek en opengooien op andere plekken geeft zuurstof voor de stad, met ecologische stadsdelen en groen tot in

de stad. De ecostad is autoluw, creatief met ruimte en duurzaam met energie. Zo’n stad is geen zaak van goed bestuur, stadsmanagement of city-marketing, maar vraagt keuzes, betrokken bewoners en een levende stadsdemocratie. De stad van de eenentwintigste eeuw wordt ook **een multiculturele stad**. Hoe gaan we daar mee om? Zeker in grote steden groeit de diversiteit snel: na de klassieke gastarbeid zorgen gezinshereniging, huwelijksmigratie, migratie uit Oost-Europa en politieke en eco-

www.horizondebat.be

29-30 NOVEMBER 08
BLANKENBERGE | Floréal Club

TOELICHTINGSAVONDEN

10.09	20u	ANTWERPEN Chapo
16.09	20u	BRUSSEL Secretariaat Groen!
18.09	19u	ROESELARE Provinciaal Noord-Zuid Centrum
24.09	20u	LIMBURG plaats te bepalen
25.09	19u	GENT Geuzenhuis
30.09	20u	LEUVEN Provinciehuis

nomische vluchtelingen voor een blijvende instroom. Globalisering wordt er zichtbaar.

Die diversiteit kan de samenleving verrijken, als we ze goed aanpakken. Maar dat gebeurt vaak nog niet. Vele migranten en nieuwkomers kennen structurele achterstelling inzake onderwijs, werk, wonen en inkomen. Hun emancipatiestrijd willen we steunen en de structurele barrières aanpakken. Het kan niet dat minderheden de volledige schuld voor hun achterstand krijgen, maar zij kunnen zich evenmin in een eeuwige slachtofferrol wentelen.

Niet de herkomst, maar de toekomst van mensen moet ons binden. Groen! wil daarom **volwaardig burgerschap** voor iedereen, waarbij alle sterke actoren en de allochtone gemeenschappen hun verantwoordelijkheid nemen. **Kennis van het Nederlands** is een voorwaarde voor dialoog, maar moet een hefboom voor emancipatie blijven, en niet voor uitsluiting. In die **dialoog** hebben de verschillende etnische gemeenschappen een cruciale rol, en wij allemaal.

Tekst: Dirk Geldof

ECOLOGISCHE ECONOMIE

De eerstkomende 15 à 20 jaar moeten we onze economie drastisch bijsturen als we de huidige ecologische, sociale en financiële crisis willen overwinnen. De opwarming van het klimaat, de genadeloze exploitatie van de grondstoffen, de aantasting van het leefmilieu, de mondiale ongelijkheid, de stijgende prijzen en de financiële crisis tonen aan dat de neoliberale vrijemarkteconomie faalt, en dat het hoog tijd is voor een alternatief.

In onze visie streven we het waanidee van de klassieke groei, gemeten door een stijgend BNP, niet langer na. Het BNP houdt immers geen rekening met de inkomensverdeling of de aantasting van het leefmilieu. Wij stellen voor dat **‘groei’ geherdefinieerd wordt** door méér sociale gelijkheid, door het herstel en de verrijking van het leefmilieu, en dat deze ecologische groei het doel van de economie wordt.

Om deze omslag mogelijk te maken, willen wij investeren in **technologische innovatie**, zodat op termijn voor alle producten en diensten ‘Schone, Slimme, Spaarzame én Sociale’ alternatieven ontstaan. We hebben nood aan ondernemers en investeerders die winst willen maken zonder het algemeen belang uit het oog te verliezen. In

een ecologische economie schept de overheid een **helder en stabiel wettelijk kader**, zodat de ecologische en sociale belangen gewaarborgd zijn. Binnen dit kader kan de marktwerking spelen, en wordt het vrije initiatief aangemoedigd. We evolueren ook naar een economie van **lokale productie en consumptie**, zonder internationale fair trade uit te sluiten. De overheid staat garant voor de vervulling van de basisrechten (onderwijs, gezondheidszorg, publiek transport, justitie, ...) en treedt dus zelf eveneens als dienstverlener op. Wij pleiten voor een **belastingsverschuiving**, weg van inkomen uit arbeid, naar belasting op kapitaal, en op milieubelastend gedrag.

Tekst: Merlijn Erbuer

GEZINNEN EN ZORG

De druk op gezinnen stijgt. Mensen krijgen te maken met een te hoge werkdruk en hebben het moeilijker om werk en gezin te combineren. De draagkracht van gezinnen om zelf zorg op zich te nemen vermindert. Het kostwinnersmodel heeft plaats geruimd voor een tweeverdienersmodel, het aantal alleenstaanden of eenoudergezinnen neemt toe, ouders en kinderen wonen minder vaak in elkaars directe nabijheid. Nochtans neemt de zorgvraag toe. Mensen leven langer en zijn langer zorgbehoevend. Ook de vraag naar kinderopvang stijgt. Bovendien is naast de toenemende vraag de inhoud van de zorgvraag ook veranderd. Mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, willen autonomie, zorg op maat en keuzevrijheid.

STADSDEBAT » 11 OKTOBER 2008 » GENT – Vormingscentrum Gislain

Vanuit liberale hoek dreigt als antwoord op de kwantitatieve en kwalitatieve uitdagingen in de zorgsector een doorgedreven commercialisering. De markt dringt onder druk van de neoliberale globalisering steeds meer maatschappelijke sferen binnen. Maar zo krijgen we een **zorg met twee snelheden**, waarbij minder welgestelde mensen het zullen moeten stellen met onvoldoende en collectief georganiseerde zorg.

Het politieke antwoord van de andere partijen op de toenemende druk op gezinnen is een doorgedreven ‘combinatiebeleid’ voor tweeverdieners. Hoe zorgen we ervoor dat tweeverdieners hun beroepsleven kunnen combineren met hun gezin, levenslang leren, een inspirerende culturele agenda en een bloeiend sociaal leven?

Maar in dit model wordt nauwelijks rekening gehouden met kansarmen, werkzoekenden of alleenstaanden. Integendeel, ook zij worden geactiveerd. Want **armoede wordt gezien als iets waar je zelf schuld aan hebt**. En een voltijdse job lijkt wel dé zaligmakende oplossing en de sleutel tot integratie en emancipatie.

Een eenzijdige focus op voltijdse activering is voor Groen! echter geen toverformule. We willen een beleid dat mensen niet opjaagt en uitsluit maar ze begeleidt, uitdaagt, motiveert en kansen geeft om actief deel uit te maken van onze samenleving.

Ook stelt het combinatiemodel de ratrace van de economie niet in vraag. Is het wel wenselijk dat we met twee voltijds werken en de zorg en opvoeding van onze kinderen

EEN GREEP UIT ONZE VOORSTELLEN

- BNP vervangen door een index van **duurzame economische welvaart** (ISEW)
- verregaande doelstellingen voor de **CO₂-uitstoot, water-, lucht- en bodemkwaliteit**
- **geveilde emissierechten**
- integraal behoud van de **federale sociale zekerheid**
- forse steun voor voorlopers in **eco-innovatie**
- steun voor starters o.a. via **microkredieten**
- **perfecte informatie** voor de consument
- striktere **regulering kapitaalstromen**
- **belasting** van 1 miljard op afgeschreven **energiecentrales**
- pensioenfondsen dienen te investeren in **duurzame projecten**

uitbesteden? Wat zijn de gevolgen hiervan? Wat is in het belang van het kind?

Groen! pleit voor een pluri-actieve in plaats van een hyperactieve levensloop. Mensen moeten keuzes durven maken. En het is de taak van het beleid om hen in die mogelijkheid te stellen. Mensen moeten kunnen kiezen om zelf zorgtaken op zich te nemen. Zorgarbeid is niet minderwaardig aan andere betaalde arbeid.

Als zorg voor morgen kiezen we voor **zorg die lokaal en vraaggestuurd is georganiseerd**. De overheid legt minimumgrenzen vast maar mensen worden ook aangemoedigd om deel uit te maken van het zorgaanbod door zelf initiatief te nemen.

We geloven als groenen sterk in **emancipatie en zelforganisatie**. Maar daarom moeten we keuzes kunnen en durven maken. Aan het beleid om dit te erkennen en mogelijk te maken. En de zorg en opvoeding van onze kinderen uitbesteden? Wat zijn de gevolgen hiervan? Wat is in het belang van het kind?

Tekst: Elisabeth Meuleman

TENTOONSTELLING MET **WATER** TOT AAN DE LIPPEN

Met de tentoonstelling '**1% water en onze toekomst**' focust het **Hasseltse kunstencentrum Z33** op de problematische manieren waarop we met water omgaan. Want snelle bevolkingstoename, stijgende consumptie, klimaatsverandering en industriële vervuiling bedreigen het water op aarde. Kunstenaars, onderzoekers en designers geven hun visie op water weer.

De tentoonstelling bestaat uit drie grote delen. In het eerste deel maakt de expo een **stand van zaken**: zo leert Kendra Wan je bijvoorbeeld dat we zeventig procent van ons drinkwater door het toilet spoelen of gebruiken voor wassen en schoonmaken. In het tweede deel wordt aandacht besteed aan **water als bron van leven**, zoals het vroeger gezien werd in mythologie en rituelen.

In het derde gedeelte bieden de kunstenaars, onderzoekers en designers een **blik op de toekomst**. Een mooi voorbeeld is Ideo's 'Aqueduct'. Die driewieler is ontwikkeld om mensen te helpen die te voet lange afstanden moeten afleggen met een zwaar watervat op het hoofd. De kracht van het trappen wordt ook gebruikt om het water te zuiveren.

www.z33.be

POLITIEKE IDEOLOGIEËN IN VLAANDEREN

Begin juni verscheen bij Standaard Uitgeverij 'Politieke ideologieën in Vlaanderen'. Daarin stelt **politicoloog Carl Devos** samen met **filosoof Luk Sanders** en een keurgroep academici de ideologieën in ons land te boek. Het hoofdstuk over ecologisme is van de hand van **Jos Geysels** en **Jan Mertens**.

In het boek proberen de auteurs een antwoord te geven op een aantal fundamentele vragen: waarvoor staan de ideologieën eigenlijk? Hoe zijn ze ontstaan? En hoe vonden ze hun uitdrukking in de Belgische en Vlaamse politiek?

In vijf hoofdstukken worden **liberalisme, socialisme, christendemocratie, Vlaams-nationalisme en ecologisme** voorgesteld. In elk hoofdstuk wordt uitgelegd waar die ideologie voor staat, waar ze vandaan komt en welke varianten ervan bestaan.

www.standaarduitgeverij.be

TEST ONLINE HOE GROEN JE KLEERKAST IS

Een adviesbureau voor de textielindustrie heeft onlangs een test op zijn website geplaatst die de **ecologische voetafdruk van uw kleerkast** berekent. De vragenlijst peilt naar de omvang van uw garderobe en gaat ook in op onderhoud en op materialen. Natuurlijke stoffen, zoals linnen, leer en biologisch geteeld katoen zijn immers veel minder belastend dan ander katoen of synthetisch textiel.

EEN UUR STRIJKEN IS EVEN ENERGIEVERSLINDEND ALS ZEVEN UUR WASSEN

In de ecotest verrekent het ook was- en droogbeurten en strijkurtjes. Een uur strijken is even energieverblindend als zeven uur wassen. De wasmachine van 40 op 30 graden zetten helpt ook om uw kledij milieuvriendelijker te maken, maar warmer wassen is nog niet zo schadelijk als al uw oude kledij weggooien. Geef daarom afdankertjes weg aan een goed doel of een tweedehandswinkel.

Na het invullen van de vragenlijst krijgt u een **EDU-score**, wat staat voor *Environmental Damage Units* en gebaseerd is op het water- en energieverbruik, het gebruik van niet-hernieuwbare materialen en de mate van vervuiling: hoe hoger de score, hoe zwaarder uw ijdeldheid weegt op de planeet. De gemiddelde gebruiker haalt een score van 500 tot 1.000 EDU's.

www.ecotextile.com

KLEUR JE SEKSLEVEN **GROEN**

Seks kan voortaan ook ecovriendelijk. De milieusite Treehugger.com heeft een heleboel voorstellen waarbij seks een groen kantje krijgt. Zo zijn er **relatiesites voor veggie singles, ecodildo's**, en een pornosite '**Fuck for Forest**' die de winst afstaat aan het behoud van bossen.

Maar het hoeft allemaal niet zo drastisch. Ook zonder gedoe kan je je seksleven groen(er) kleuren. Zo verbruikt **samen douchen** heel wat minder water dan een duik in het bad. En wil je in de stemming komen, neem dan **organische massageolie, biodynamische rode wijn en fair trade chocolade**.

Voor plezierverhogende middeltjes kan je ook terecht bij de organische versie zonder veel oliën en kleur-, geur- en smaakstoffen. Bij biolingerie denk je beter niet aan de reuzenslijpes uit oma's tijdperk, maar veeleer aan **strings uit organisch katoen**, hemdjes van hennepzijde of **zachte bamboelakens**.

www.treehugger.com

OP SAFARI OP GROENDAKEN

Wie in september naar Duitsland of Zwitserland gaat, kan er op groendakensafari. **Green Roof Safari** heeft verschillende tours uitgewerkt in steden als **Basel, Stuttgart en Darmstadt**. In Darmstadt wordt bv. een bezoek gebracht aan de spectaculaire **Waldspirale**, een organisch bouwwerk van de Oostenrijkse kunstenaar/architect **Friedensreich Hundertwasser** die bekend stond om zijn mens- en milieuvriendelijke gebouwen.

De trips duren 6 dagen en gaan langs diverse groendaken. Deelnemers krijgen ook de kans om te praten met beleidsmakers, designers en ontwerpers die gespecialiseerd zijn in de materie. Zij zetten de voordelen van groendaken op een rijtje: ze **beschermen onze huizen** tegen zware regenval en hitte, **filteren de lucht** in de steden en **maken gebouwen energie-efficiënt(er)**. In ons land verleent een aantal gemeenten subsidies voor de aanleg van groendaken.

www.bosengroen.be * www.greenroofsafari.com

TELEX

Leesbare standaardfactuur voor gas en elektriciteit

Er moet dringend een standaardfactuur komen voor gas en elektriciteit, vindt kamerlid **Tinne Van der Straeten**. Er waren vorig jaar 5.630 klachten van consumenten bij de FOD Economie – meer dan het dubbele van 2006 – en die gingen vooral over onduidelijke facturen. Daarom heeft Groen! met de hulp van **Test-Aankoop** en andere consumentenorganisaties een standaardfactuur uitgewerkt. De standaardfactuur biedt de consument drie voordelen, zegt Tinne. 'Hij kan makkelijker **leveranciers met elkaar vergelijken**, kan beter zijn **verbruik in de gaten houden** en zo geld gericht besparen en zal makkelijker kiezen voor **groene energie** omdat de bron van de opwekking vermeld wordt'. Groen! en **Ecolo** dienden ook samen een wetsvoorstel in.

Groene Pluimentocht in Limburg

De Groen!Plusers hebben deze zomer maar liefst zeven Groene Pluimen uitgereikt aan mensen en instellingen die zich sociaal en/of ecologisch verdienstelijk hebben gemaakt. Op een vijfdaagse fietstocht door de provincie Limburg zetten de groene senioren onder meer **Hugo Bollen**, de bedenker van het fietsroutenetwerk, in de bloemetjes. Bollen kreeg de Groene Pluim van **Vera Dua**. Andere mensen en instellingen die in de prijzen vielen waren de **straatambassadeurs van Hasselt, sociaal restaurant Klavertje 4, het kinderrechtenhuis in Alken en een biologische boer** die ook jongeren opvangt nadat ze met het gerecht in aanraking zijn gekomen. Ook bezoekers- en natuureducatief centrum **De Wulp** en **Natuurpunt Noord-Limburg** mochten een pluim opspelden.

Veestapel groeit weer aan

Na alle maatregelen van de overheid was de veestapel de voorbije jaren gekrompen en het mestoverschot gedaald. Toch werd de **nitraatnorm** vorig jaar nog **in 42 tot 45 % van de meetpunten overschreden**. Sinds begin dit jaar kunnen bedrijven opnieuw vergunningen aanvragen voor een uitbreiding. De eerste vijf maanden van dit jaar werden vergunningen uitgereikt voor 680.654 stuks pluimvee, 66.410 varkens en 10.374 runderen, aldus **Vera Dua**. De **extra mestproductie ten gevolge van de vergunningen** betekent een toename van de nitraatproductie met 2,8 miljoen kilo of een stijging met 1,8%. De fosfaatproductie zou toenemen met 1,4 miljoen kilo of een stijging van 2,3%. Bovendien wordt het binnenkort mogelijk om **subsidies te krijgen voor de bouw van nieuwe stallen**, waardoor de veestapel nog zal groeien. 'De 100 miljoen die de vorige Vlaamse regering investeerde, is dus weggesmeten geld', concludeert Vera.

© Ivan Put

Wie is het snelst? De fiets of de wagen? Peter Lombaert, bekend van Vlaanderen Vakantieland, en Klaas Delrue, frontman van de Vlaamse groep Yevgueni, namen de proef op de som en raceten in volle ochtendspits van Overijse, in de rand van Brussel, naar de ontbijttafel van het Brussels Parlement, in hartje hoofdstad. Peter nam de fiets, Klaas de wagen. Een groen experiment ten gunste van comfortabele fietscorridors.

Peter deed er 42 minuten over om op de bestemming te geraken, Klaas maar liefst 74 minuten. Ruim een half uur verschil dus, maar dat maakte de wedstrijd niet minder spannend voor Peter. Uit de opmerkelijke cijfers blijkt dat het vooruit ging, maar comfortabel was het echter niet. Zijn fietsrit was naar verluidt geen pretje door slechte fietspaden, uitlaatgassen en onoplettende automobilisten.

Groen! wilde met de race aantonen dat het gebruik van de fiets de dagelijkse fileproblemen richting Brussel kan helpen verlichten, maar ook dat het vaak nog ontbreekt aan veilige en comfortabele fietspaden. Daarom

drongen Brussels parlementslied **Adelheid Byttebier** en Vlaams parlementslied **Eloi Glo-rioux** aan op een samenwerking rond inter-gewestelijke fietsverbindingen, zeg maar een **Gewestelijk ExpresNet voor fietsers**.

Van de 135.000 pendelaars die vanuit de 'GEN-ring' naar Brussel komen werken, kiezen er 80.000 dagelijks voor de wagen. Amper 1.300 verplaatsingen zouden per fiets gebeuren. Van de 30.000 scholieren die dagelijks naar Brussel pendelen wordt bijna de helft met de wagen gebracht. Adelheid en Eloi zijn ervan overtuigd dat meer pendelaars zouden kiezen voor de fiets, mochten

ze van hetzelfde comfort kunnen genieten als de automobilist.

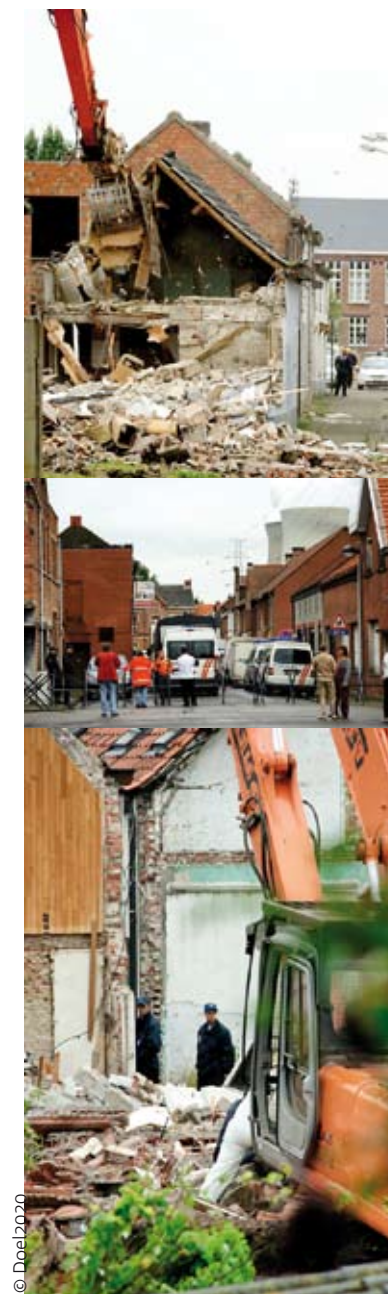
De ingediende resolutie met hun vraag naar intergewestelijke fietsverbindingen tussen de Rand en Brussel, wordt ondertussen gesteund door alle meerderheidspartijen in het Brussels parlement. 'Dit bewijst dat Brusselse politici samenwerking met de andere gewesten belangrijk vinden. Een vlotte verbinding van en naar de hoofdstad is voor iedereen cruciaal. Alleen zo kan het verkeersinfarct richting Brussel vermeden worden', aldus nog Adelheid.

Groen verzet tegen shoppingcentrum op Heizel

De Brusselse en Vlaams-Brabantse afdelingen van Groen! reageren verbolgen op de plannen van de Brusselse regering voor een nieuw voetbalstadion op de huidige Parking C aan de Heizel. Het moet een multifunctioneel stadion worden, met ook een congres- en shoppingcenter. Groen! staat niet alleen in zijn verzet, ook Unizo betreurt de mogelijke komst.

Brussel is al een poos op zoek naar een locatie voor een nieuwe attractiepool. Een voetbalstadion, een evenementenzaal, een shoppingcentrum, een congreszaal: die moeten allemaal samen op een locatie komen. En dan nog liefst op **Parking C**, als het van Brussels minister **Guy Vanhengel** (Open VLD) afhangt. Vanhengel spreekt van een stadion naar het voorbeeld van **Amsterdam Arena**.

De inplanting van zo'n megashoppingcentrum staat haaks op een duurzaam mobiliteitsbeleid, vinden **Groen! Vlaams-Brabant**

© Doel2020

DOEL ONDER DE SLOOPHAMER

'Verwerpelijk en onwettig'

Midden augustus is een aannemer gestart met de afbraak van een twintigtal huizen in Doel. Een aantal actievoerders trachtte de sloop nog tegen te houden maar moest uiteindelijk de duimen leggen tegenover het machtsvertoon van de talrijk opgetrommelde oproerpolitie. De manifestanten kregen de steun van volksvertegenwoordigers Jos Stassen en Mieke Vogels.

Voordien konden de actievoerders de sloop van een aantal huizen nog tegenhouden door post te vatten op de daken van de geïsoleerde huizen, maar maandag 18 augustus was de oproerpolitie hen te snel af. Voor dag en dauw werd een deel van het dorp hermetisch afgesloten, en ging de aannemer tot de sloopwerken over.

De **Doelenaars** en de actievoerders van **Doel 2020** stonden er machteloos bij. Ook **Jos Stassen** en **Mieke Vogels** vonden het machtsvertoon buiten alle proporties. Volgens Vogels is het echter nog niet te laat voor Doel. 'In plaats van een afbraakplan kan er nog altijd een opbouwplan worden opgesteld'.

Het belegerde dorp moet plaats maken voor de uitbreiding van de Antwerpse haven.

Twee jaar geleden zijn er al veertig huizen afgebroken, deze keer zullen er meer dan 50 moeten verdwijnen. Tegen augustus volgend jaar moet iedereen verhuizen. De hele woonkern moet wijken voor de mogelijke komst van het **Saeftinghedok**.

'Eigenlijk heeft het Vlaams parlement dit nooit goedgekeurd', zegt Stassen nog. 'In mei 2000 besliste de paars-groene Vlaamse regering dat de inwoners in hun huis mochten blijven wonen, totdat de Vlaamse regering een bouwvergunning zou afleveren voor het Saeftinghedok. Aangezien deze bouwvergunning er nog steeds niet is, is de sloop niet alleen verwerpelijk maar ook onwettig'.

krijgen, het aanbod zal verschrallen, er zal méér leegstand en méér werkloosheid komen', zegt **Anton van Assche** van zelfstandigenorganisatie **Unizo**. De Brusselse regering gaat op zijn eerste vergadering in september een *task force* oprichten die zich moet buigen over de ontwikkeling van het Heizelplateau en de bouw van het multifunctioneel stadion. Dat zegt Brussels minister Vanhengel in een nota die hij op 4 september voorlegt op de Brusselse ministerraad.

Ondertussen blijft Groen! zich verzetten tegen het model van **Amerikaanse shoppingmalls**. Onze partij pleit resoluut voor levende woon- en winkelkernen in onze steden en gemeenten. Een monsterwinkelcentrum buiten de stedelijke centra leidt daar tot meer leegstand in de winkelstraten. Samen met **Unizo** vragen we aandacht voor de leefbaarheid van de bestaande handelswijken.

STEEDS MEER ZOMERSE WATEROVERLAST

Deze zomer was het alom prijs. Overal in het land zetten plensbuien straten en pleinen onder water. Zo ook in het Oost-Vlaamse Ninove, waar Groen! maatregelen eist. Aangezien onze zomers steeds heter en natter worden, voorspelt de toekomst niet veel goeds.

Natte en hete zomers als deze zullen nog vaker voorkomen door de opwarming van de aarde, zo liet het **KMI** onlangs nog weten. Die verandering van het klimaat zou ook ernstige gevolgen hebben voor Vlaanderen, dat gevoelig is voor wateroverlast.

Dat blijkt ook uit cijfers van het **Rampenfonds**. Tien rampen per jaar zijn de voorbije jaren geen uitzondering meer, terwijl dat er in de jaren negentig nooit meer dan drie per jaar zijn geweest. In de meeste gevallen gaat het om overstromingen als gevolg van overvloedige neerslag.

Ook in Ninove was er deze zomer behoorlijk wat wateroverlast. **Groen! Ninove** vraagt het stadsbestuur om na te gaan of het via gemeentelijke verordeningen mogelijk is om bouwpromotoren te verplichten om bij groot-schalige projecten in voldoende grote waterputten te voorzien.

Gemeenteraadslid **Wouter Vande Winkel** bekeek eind juli nog de aanvraag van een Ninoofse firma voor een bouwvergunning. 'Voor de twee grote loodsen die ze wou optrekken, werd slechts een regenwaterput van 10.000 liter voorzien: de inhoud voor een doorsnee eengezinswoning'.

Ook bufferbekkens rond grote, verharde oppervlaktes kunnen wateroverlast mee helpen voorkomen. 'Om overstromingen tegen te gaan moet je het water stockeren tot de bui letterlijk is overgewaaid', klinkt het.

DE EERSTE WILLY VANDERSTAPPEN GEZINSFIETSTOCHT
een actieve memorial op zondag
VERTEN TUSSEN 13 EN 14 0 AAN STEYNEMOLEN
EXPOELSTRAAT 36. KAPELLE-OP-DE-NOS/LEEST **14.09.08**

© Wouter Van Vooren

De traagheid der wegen in West-Vlaanderen

© Raymond Lemmens

Jong Groen! fietst door Limburg

Het gaat vooruit met de trage wegen in West-Vlaanderen. Niet alleen is de **Atlas van de buurtwegen** gedigitaliseerd, er wordt ook extra personeel ingezet voor het onderhoud ervan. 'Zo wordt een deel van het technisch personeel omgevormd tot specialisten van de trage wegen', zegt **Marc Vanpaemel**, fractieleider van Groen! in de West-Vlaamse provincieraad. 'Dat maakt het voor fietsers, ruiters en voetgangers aangenamer om zich langs die wegen voort te bewegen'.

Trage wegen zoals kerk- en buurtwegels, veldwegjes en kleine doorsteekjes zijn een **veilig alternatief** voor fietsers en voetgangers op weg naar school, werk, winkel,... Ze zijn ook **stille getuigen** van de mobiliteit van onze voorouders. Bovendien hebben ze ook een **ecologische waarde** en de landbouwers gebruiken ze wel eens om hun landerijen te bereiken. Maar ze verdwijnen in een snel tempo uit ons landschap.

Voor een goed beheer ervan drongen een actualisering en een betere toegankelijkheid zich op. Drie jaar heeft het alvast geduurd om 240 atlasboeken en ruim 3.500 kaarten te scannen en op computer te zetten. De papieren Atlas van de buurtwegen en trage wegen dateerde van 1841 en was nooit aangepast. Het resultaat van de vernieuwing is **het geoloket**. Via **www.giswest.be** kan iedereen de trage wegen en buurtwegen in West-Vlaanderen opzoeken.

Naast de digitalisering van de Atlas der buurtwegen, maakt de provincie West-Vlaanderen nu ook werk van een actie-ver beleid rond de trage wegen. Zo zal de **technische dienst van de provincie** er zich meer mee bezighouden. 'Dat komt omdat het Vlaams Gewest 180 kilometer provinciewegen overnam', zegt West-Vlaams fractieleider **Marc Vanpaemel**. 'Hierdoor krijgt het personeel een andere invulling en zullen zij zich meer focussen op trage wegen en fietspaden'.

Nu de bestaande Atlas van de buurtwegen en trage wegen gedigitaliseerd is, moet op basis hiervan ook nog een actieplan komen, vindt Vanpaemel ten slotte. Bedoeling is zoveel mogelijk **kerk- en buurtwegels te heropenen**. 'Op die manier kan een samenhangend wandelnetwerk gecreëerd worden in de hele provincie', aldus Vanpaemel. 'Dat maakt aangename recreatie dichtbij huis mogelijk, voor iedereen'.

zie ook agenda blz. 2 » Dag van de Trage Wegen op 20 en 21 september

‘GEÏNTERESSEERDE BURGERS ZIJN GEEN LASTPAKKEN’

Het verzet tegen de Lange Wapper groeit: steeds meer comités, artsen, Sinjoren en artiesten laten hun stem horen tegen de komst van de Antwerpse kwelduivel. Een van de gangmakers van het massale protest is Peter Verhaeghe van stRaten-generaal, het eerste burgerinitiatief dat de kat de bel aanbond. ‘In de politiek is het echter not done dat je je mening herziet naarmate je kennis toeneemt’, verklaart Verhaeghe. ‘Maar daardoor missen we dagelijks kansen’.

© Wouter Van Vooren

Wat voorafging: de Vlaamse regering besliste begin juli, na massale druk, om een onafhankelijk onderzoek uit te voeren naar de haalbaarheid van de alternatieve tracés voor het omstreden **Lange Wapperviaduct**. Een opsteker, vindt Verhaeghe, al is het hele dossier een voorbeeld van hoe het niet moet. ‘Een mooi staaltje deed zich voor in 2005, toen de parlementsleden de maquette eerst niet mochten zien. Dat was voor ons een krachtig alarmsignaal’.

Begin 2005 werd ‘het best bewaarde geheim van Antwerpen’ dan toch onthuld en mochten parlementsleden en pers de maquette zien. In die periode bestelde het stadsbestuur een onafhankelijk onderzoek voor een tunnelvariant op hetzelfde tracé als de Lange Wapper. Een tunnel bleek toen niet duurder, maar toch werd het idee van een tunnel afgevoerd. Later dat jaar pakte **stRaten-generaal** uit met een alternatief tracé in tunnelvorm, ver weg van het stadscentrum.

Peter Verhaeghe van burgerinitiatief stRaten-generaal over de Lange Wapper

‘Twee politieke ambities werden ten onrechte aan elkaar gekoppeld: een oplossing voor het mobiliteitsprobleem en een viaduct dat Antwerpen aanzien moest geven. Alles moest daarvoor wijken. We hebben de eerste ambitie willen redden door de tweede te bestrijden. Niet omdat we tegen een mooi viaduct of tegen aanzien voor Antwerpen zijn. Wel omdat dit viaduct op de verkeerde plek zou worden gebouwd, tegen alle logica van stedenbouw, milieu, mobiliteit en gezondheid in’.

Hoe kwamen jullie aan die kennis? ‘We zijn bij velen te rade gegaan, en zeker niet alleen bij gelijkgezinden: ondernemers, verkeerseconomen, architecten,... noem maar op. Wanneer men merkt dat je kritisch maar oplossingsgericht te werk gaat en je vanuit verschillende hoeken input krijgt, schrijdt je kennis voort en wordt het dossier rijker. Op die manier hebben we het draagvlak trachten te verbreden, en zijn we na een brede consultatieronde opnieuw naar de politiek gestapt’.

Vandaag moet Verhaeghe vaststellen dat het beleid de burger liever kwijt dan rijk is. ‘Hoe meer aangedrongen werd op overleg, hoe grimmiger de sfeer wordt. Niettemin hebben projecten als de Lange Wapper alles te winnen als iedereen geëngageerd meedenkt. Maar in de politiek heet je al snel een kazakendraaijer als je nadien je mening herziet. Kijk maar naar wat **Mieke Vogels** en **Ludo Van Campenhout** overkomen is in het dossier. Maar voor ons is je mening herzien niet per se negatief. Integendeel.

Overheden en burgers kunnen samenwerken, in kleine dossiers én bij grote infrastructuurwerken, vindt Verhaeghe. ‘Als burgers en politici elkaar als partners beschouwen – en niet als lastpakken – en overleggen op de juiste momenten. Zo kom je tot constructief beleid. En daar is iedereen bij gebaat. Maar onze structuren zijn daar niet op voorzien. Neem nu het bezwaarschrift, het enige inspraakmoment van de burger, en dan nog maar op het einde van de rit. Dat staat haaks op constructief overleg’.

DOSSIER

BLUNDERS IN BETON

DE VLAAMSE OVERHEID LIJKT WEL GEOBSEDEERD DOOR BETON. GROTE INFRASTRUCTUURWERKEN ALS DE LANGE WAPPER EN DE VERBREIDING VAN DE BRUSSELSE RING DOEN DE SPANNINGEN TUSSEN DE ACTIECOMITÉS EN DE VLAAMSE OVERHEID DAN OOK SNEL OPLOPEN. ECOZINE POLSTE BIJ TWEE COMITÉS NAAR DE TEMPERATUUR EN VROEG HOE ZIJ HET PROTEST TEGEN DE VOORBESTEMDE BLUNDERS AANPAKKEN. BOND BETER LEEFMILIEU PLAATST HET STEEDS PROFESSIONELER PROTEST IN EEN BREDER KADER.

Modal Shift

‘Met ons logo willen we duidelijk maken dat we streven naar een **evenwichtige mobiliteitspolitiek**. Vandaag gaat nog steeds veel meer aandacht naar de wagen voor individueel gebruik dan naar andere transportmodi en een **ander gebruik van de wagen**. We willen een **shift** waarbij het beleid werk maakt van een fysiek en fiscaal kader dat meer mensen uit de wagen haalt en in ondergeschikte orde op het **voetpad, op de fiets en in het openbaar vervoer** plaatst. Bij de wagen is **nog veel potentieel als semi-publiek transportmiddel of autodelen**. Die optie is nog totaal onderontwikkeld.’

Maarten Roels van platform Modal Shift over mogelijke verbreding van Brusselse Ring

‘TIJD IS RIJP VOOR OMMEKEER’

Verminder het aantal verplaatsingen en geef voorrang aan stappers, trappers, openbaar vervoer en gedeeld gebruik van privévervoer. Dat zijn volgens Maarten Roels van het platform Modal Shift enkele van de alternatieven voor de verbreding van de Brusselse Ring. ‘Maar de Vlaamse regering heeft nog niet helemaal begrepen dat de uitbreiding van ons wegennetwerk voorbijgestreefd is. Uitbreiden staat gelijk met het betonnen van de toekomst’.

Momenteel verenigt Modal Shift **BBL, Bral vzw, de Fietzersbond, FoE Belgium, Greenpeace Belgium, IEB, IEW en Mobil 21**. Maar volgens de platformorganisatie is dit slechts het begin. ‘We willen zoveel mogelijk mensen met expertise samenbrengen op ons professioneel platform. Daarbij denken we onder meer aan gebruikers- en gebruikersorganisaties, openbaarvervoermaatschappijen en andere overheids- en privébedrijven’.

De mogelijke **verbreding van de Brusselse Ring** is het eerste dossier waar het platform zich op toelegt. ‘Modal Shift was reeds volop in de maak toen dit dossier zich aandeed. We dachten onmiddellijk: nu is het moment om in actie te schieten. Want in de praktijk hebben we

nog een tiental jaren om het tij te keren. De tijd is rijp voor een ommekeer, want alles is voorhanden: de expertise is er, de infrastructuur ligt er, er is geld.’

Probleem is dat een aantal Vlaamse politici op korte termijn denkt en ondertussen bezwijkt onder de druk van de betonlobby. ‘Die lobby beseft dat de keet in de fik staat en zet daarom alles op alles om nog snel te incasseren. Maar **betonnen brengt geen soelaas**, helaas. Zeker niet als je ook de stijgende olieprijs mee in rekening neemt. En het klimaat, het leefmilieu en onze gezondheid zullen er zeker ook verder onder lijden’.

Als we nu investeren in duurzame mobiliteit, dan lukt het nog wel om de situ-

atie vlot te trekken, redeneert Modal Shift. ‘Als we bijvoorbeeld de **350.000 pendelaars goede alternatieven in de vorm van vlotte verbindingen** kunnen bieden, dan is het potentieel gigantisch. Trouwens, de eerste signalen dat het anders kan, beginnen zich al af te tekenen: zo leren recente berichten dat er vandaag bijna vier keer meer kandidaten zijn om te carpoolen dan in dezelfde periode vorig jaar’.

Modal Shift denkt niet alleen aan ecologische oplossingen voor individueel transport maar ook aan logistiek. Als je bijvoorbeeld alle bestaande en toekomstige bedrijven rond de Brusselse ring stimuleert om te participeren aan een degelijke interface voor **autodelen**, kunnen alle werknemers zich makkelijk en betaalbaar verplaatsen. Voorzie daarbovenop één rijstrook speciaal voor autodelers, een zogenaamde **high occupancy vehicle lane**, en je hebt het begin van een degelijke oplossing’.

VANDAAG ZIJN ER VIER KEER MEER KANDIDATEN OM TE CARPOOLEN DAN VORIG JAAR

Een ultieme oplossing is er niet, verzekert Modal Shift. ‘Er moeten **tallose maatregelen gecombineerd worden**: meer, regelmatig en betrouwbaar openbaar vervoer, slimme kilometerheffing voor goederen- en personenvervoer (waarom lassen we geen testfase in op de ring?), gelijkschakeling diesel- en benzinetaksen, een fiscaal gunstig beleid voor gebruik van openbaar vervoer, stappen en trappen... Pas als je verstandig combineert, pak je de problemen ten gronde aan.’

Juridisch instrument onder de loep: de milieustakingsvordering

Stel dat er in je buurt/stad/regio een grootschalig project start dat te veel lawaai, fijn stof of vervuiling zal veroorzaken. Tot voor 1993 moest je met lede ogen toekijken hoe je omgeving verknald werd, maar sindsdien is er de zogeheten milieustakingsvordering. Die laat bewoners, openbare besturen, milieuorganisaties en (politieke) partijen toe een juridische procedure op te starten als er een vermoeden bestaat dat een project voor milieu- of gezondheidsproblemen zal zorgen. Zalmakend is het instrument echter niet ...

De **wet van 12 januari 1993 betreffende de vorderingsrecht inzake bescherming van het leefmilieu** maakt zo’n vordering mogelijk. Die wet vormt een uitzondering op het feit dat je een persoonlijk belang moet hebben om een vordering in te stellen. In de praktijk laat ze openbare besturen of milieuorganisaties toe om alle mogelijke activiteiten die het milieu schaden te laten stilleggen. Als het bestuur in gebreke blijft, kan een burger of vereniging zich in de plaats van dat bestuur stellen om het algemeen milieubelang te verdedigen. Ook bewoners en partijen...

Als (grote) werken een inbreuk vormen of dreigen te vormen op de milieuwetgeving kan de rechter die dus stilleggen. Groen! gebruikte deze procedure een eerste keer in **Gent** om samen met omwonenden de werken aan het **Sint-Pietersstation**, voor een grote autoparking en een nieuwe ontsluitingsweg, te stoppen en bij te sturen. Ook in het dossier van de **Antwerpse Lange Wapper** wordt het instrument gebruikt. Op het moment dat de bouw aanvraag wordt ingediend stapte Groen! naar de rechter met mogelijk een milieustakingsvordering. Die wordt verwacht tegen het najaar.

Alhoewel de stakingsvordering bedoeld was als een snelle procedure – vergelijkbaar met een kortgeding – loopt de procedure tegen het project aan Gent Sint-Pieters al meer dan twee jaar. En ondertussen zijn de werken al ver gevorderd... Dat een stakingsvordering zo lang aansleept is dus een duidelijk man-

kement aan de huidige wetgeving van 1993. Daarnaast mag de rechter van dienst een afweging maken tussen bv. economische en ecologische belangen. Dat wordt in de praktijk vaak als de achillespees van de vordering beschouwd, waarop reeds verschillende zaken spaak liepen.

Voor de procedures nam Groen! **LDR Milieuadvocaten** onder de arm, een gerenommeerd milieuadvocatenbureau uit het Gentse. Het gespecialiseerde kantoor was bevoorrechte getuige van de ‘opgang’ van de milieustakingsvordering – de procedure bestaat sinds ’93, maar is nog lang niet zo bekend bij het grote publiek – was reeds bij tal van dergelijke vorderingen betrokken en bestudeerde de diverse aspecten ervan ook op wetenschappelijk vlak. In beide zaken draait Groen! grotendeels op voor de kosten.

Groen! haalt de mosterd voor zijn acties in **Nederland**, waar de milieubeweging de Europese luchtkwaliteitsnormen gebruikte in haar strijd tegen de aanleg van nieuwe wegen. En met succes. Zo floot de Nederlandse Raad van State de aanleg terug van 20 km spitsstroken op de A2 tussen **Eindhoven** en **Den Bosch** omwille van de slechte luchtkwaliteit in het gebied. En ook de goedkeuring van een bestemmingsplan voor een bedrijvenpark in **Hendrik-Ido-Ambacht** werd geschorst onder meer omdat de grenswaarden voor fijn stof worden overschreden. Probleem is echter dat er in België geen wettelijke koppeling bestaat tussen luchtkwaliteitsnormen en ruimtelijke planning, zoals in Nederland. Jammer genoeg is de rechtspraak uit Nederland dus niet van toepassing in België.

Erik Grietens van **Bond Beter Leefmilieu** kadert huidige actiecomités in groter geheel

‘INSPRAAK MOET VROEGER EN BETER’

De talrijke actiecomités van vandaag komen niet zomaar uit de lucht vallen maar kaderen in een lange(re) traditie. Eind jaren ’60, begin jaren ’70 gaf het protest tegen onder meer de nieuwe autosnelweg **E10 in Brasschaat, de Noord-Zuidautosnelweg A24 en het duwvaartkanaal Oelegem-Zandvliet** aanleiding tot de opkomst van losse initiatieven die ageerden tegen lokale vormen van milieuverstorend. Uit dat protest zou veel later, toen er meer samengewerkt en overkoepeld werd, onder meer de **Bond Beter Leefmilieu** en, bij uitbreiding, ook het toenmalige **Agalev** ontstaan.

Als er vandaag grote infrastructuurwerken aangekondigd worden, schieten onmiddellijk actiegroepen en -comités als paddenstoelen uit de grond. ‘Niet onlogisch’, vindt Grietens. ‘We zijn de meest dichtbevolkte regio van Europa en een schoolvoorbeeld van ruimtelijke wanordening. Elke ingreep heeft daarom een grote impact. De toegenomen individualisering en mondigheid van de burger van vandaag, past ook allemaal in datzelfde stramien. Maar **NIMBY (Not In My Backyard)** mag soms wel de drijvende kracht zijn achter het protest, je ziet ook de professionalisering toenemen’.

Grietens juicht ook toe dat de groepen steeds meer expertise aantrekken. Op die manier overstijgen ze het eigen belang en gaan ze met meer rationele argumenten te werk. ‘De actievoerders zijn vaak beter opgeleid met een breed netwerk. Daardoor trekken ze makkelijker expertise aan, niet alleen inhoudelijk maar zeker en vast ook op het vlak van communicatie. En dat is ook niet onbelangrijk vandaag. Kijk maar naar **Ademloos** dat ageert tegen de Oosterweelverbinding en de Lange Wapper. Een inhoudelijk sterk dossier maar ook communicatief goed gedaan met de Wappersong’.

Naast de toegenomen professionalisering en expertise, merkt Grietens op dat steeds meer comités coalities sluiten, om zwaarder te wegen op het beleid. Neem nu **Modal Shift**. Dit platform tegen de uitbreiding van de Brusselse ring groepeerde lokale buurtcomités én grote kleppers, zoals **Greenpeace** of **Fietzersbond**. De beleidsmedewerker van BBL besluit daaruit dat actiecomités veel beter zijn

© BBL

geworden in coalitievorming en netwerking, meer expertise in huis hebben/halen en alle gangbare mediastrategieën gebruiken, en dus zowel de klassieke als de nieuwe mediakanalen bespelen.

Dat blijkt ook nodig, want **op het vlak van transparantie en inspraak bij grote infrastructuurwerken scoort ons land ondermaats**. ‘Inspraak komt veel te laat in de procedure, als de grote politieke keuzes al gemaakt zijn. Dan kan je alleen nog reageren op punten en komma’s, zoals bv. geluidsschermen en fluisterasfalt. Maar als het over fundamentele alternatieven gaat, merk je dat ze niet of nauwelijks onderzocht worden’. Een gevolg van de te late inspraak is dat verenigingen geen andere wapens meer overhouden dan juridische (bezwaarschrift, milieustakingsvordering en Raad van State).

Nochtans verleent het **Verdrag van Aarhus** burgers en verenigingen die burgers vertegenwoordigen drie essentiële rechten: **toegang tot informatie, inspraak bij het besluitvormingsproces en toegang tot de rechter**. Dat maakt van het Aarhus-verdrag een sleutel tot vroegere en betere inspraak, verzekert Grietens. ‘Niet alle drie de poten zijn in ons land echter even succesvol omgezet, zeker niet het principe van vroegtijdige inspraak. Maar gelukkig beginnen overheden in te zien dat de bevolking vroeger betrokken moet worden en dat er rekening moet gehouden worden met mogelijke alternatieven. Langzaam maar zeker’.

DENK/SCHRIJF MEE

Voel je het kriebelen om in je pen te kruipen, heb je schitterende ideeën voor interessante artikels of zie je invalshoeken voor een andere benadering, stuur dan snel een mail naar ben.bleys@groen.be.

ECOZINE DIGITAAL?

Wil je het ledenblad enkel in digitale vorm (PDF in je mailbox) ontvangen? Laat het ons weten en stuur een mail naar ben.bleys@groen.be.

POLL

De partij maakt zich stilaan op om de lijsten voor de volgende verkiezingen samen te stellen. Vanaf eind september vind je alle info op de website. Alle leden worden ook nog eens persoonlijk op de hoogte gebracht.

Energiebedrijf ziet mogelijkheden in getijdencentrale in Zeeland

EERSTE BLAUWE ENERGIE IN NEDERLAND OP KOMST

In Nederland komt de eerste getijdencentrale van het land een flinke stap dicht. Uit een haalbaarheidsstudie van energiebedrijf Delta blijkt dat een getijdencentrale in de Brouwersdam perfect mogelijk is. De centrale zou niet alleen voor 'blauwe' stroom zorgen voor duizenden Zeeuwse gezinnen, maar ook de water- en natuurkwaliteit van het afgesloten Grevelingenmeer opkrikken.

Het Grevelingenmeer is ontstaan in 1971. In het kader van de Deltawerken werd de zeearm de Grevelingen afgesloten van de Noordzee en de rest van de delta. Voor de afsluiting bedroeg het verschil tussen eb en vloed 2,5 meter. Vandaag is het Grevelingenmeer een populair watersportmeer en recreatiegebied. Maar doordat het nauwelijks in verbinding staat met de Noordzee en er geen getij meer is, zijn de waterkwaliteit en de ecologische kwaliteit achteruit gegaan in de loop der jaren. Ook de kweek van schelpdieren heeft daar ernstig onder te lijden.

Maar daar komt misschien binnenkort verandering in. Zo onderzoekt Rijkswaterstaat momenteel de mogelijkheden om de water- en natuurkwaliteit te herstellen door de Brouwersdam – een van de twee afsluitingen – doorlaatbaar te maken zodat er weer getij komt in het Grevelingenmeer. Het water zal dan voortdurend ververs

worden waardoor er meer zuurstof in komt. In het nabijgelegen Veerse Meer heeft een vergelijkbare ingreep snel tot goede resultaten geleid.

Onlangs liet ook energiebedrijf Delta een haalbaarheidsstudie uitvoeren naar de wenselijkheid van een getijdencentrale in het Grevelingenmeer. Volgens de resultaten van de Technische Universiteit Delft is het mogelijk een centrale te bouwen die genoeg energie kan opwekken voor 60 à 70.000 gezinnen in de regio. Daarvoor moeten er doorlaatopeningen komen in de Brouwersdam, met daarin turbines die aangedreven worden door de beweging van eb en vloed. Zo'n centrale kan al effectief functioneren bij een hoogteverschil van één meter.

Het Nederlandse project kan op zijn vroegst in 2015 gerealiseerd zijn. Het zou de eerste getijdencentrale in Nederland zijn. In de rest van de wereld zijn er voorlopig maar weinig getijdencentrales gebouwd. Er is een grote centrale in aanbouw in Zuid-Korea en

er zijn een paar kleintjes in Canada en Rusland. De grootste is de centrale in de rivier de Rance, bij Saint-Malo in Bretagne. Die is al in de jaren zestig in gebruik genomen. Het verschil tussen eb en vloed behoort er tot de grootste ter wereld, zo'n 13,5 meter tijdens springtij.

Het grote nadeel van getijdenenergie is dat zij niet continu beschikbaar is. Ook trekkende vissen zouden kunnen getroffen worden doordat ze via de turbines gaan. Verder kunnen getijdencentrales, na een lange tijd van energie opwekken, de hoeveelheid zout water niet meer aan en moeten ze gesloten worden of opnieuw worden opgebouwd. Maar getijdenenergie heeft wel één groot voordeel: in tegenstelling tot wind- en zonne-energie is zij zeer voorspelbaar. En het raakt nooit op, omdat de getijden altijd weer komen.

HOE GROEN ZIJN ONZE BUREN? NATIONAL GEOGRAPHIC DEED DE TEST...

Je hoort en leest het overal. Tegenwoordig wil iedereen zo groen mogelijk zijn. Maar weet je zelf hoe groen je bent? Heb je ook een idee of je het beter doet dan je burens? En hoe goed of slecht scoren onze buurlanden of andere landen wereldwijd? Het wereldvermaarde National Geographic zocht het voor ons uit...

Samen met het internationale opinieonderzoekbedrijf GlobeScan heeft National Geographic een grondig onderzoek gevoerd naar de groene gewoontes van 14 landen wereldwijd. België en Nederland werden niet bevraagd, wel andere Europese landen als Spanje, Frankrijk en Groot-Brittannië.

In totaal werden 14.000 consumenten bevraagd in 14 landen. Met de resultaten werd de zogeheten Greendex samengesteld, een groene index over het feitelijke gedrag van consumenten zoals energiegebruik en -besparing, mobiliteit, voedselkeuze, het gebruik van 'groene' versus traditionele producten, de mentaliteit over het milieu en duurzaamheid en kennis van milieuzaken.

Aan de hand van een simpele vragenlijst check je zelf hoe groen je bent in vergelijking met bv. de modale Chinees of Amerikaan. Een greep uit de resultaten leert bv. dat Russen het minst geïnteresseerd zijn in groene producten. Brazilianen daarentegen kopen het meest groene producten.

event.nationalgeographic.com/greendex

GROENE VORMINGSDAGEN IN NAJAAR

In oktober vinden er opnieuw vier Groen!e vormingsdagen plaats in Roeselare, Gent, Lier en Brussel. Na het grote succes van mei kon een vervolg moeilijk uitblijven. Het recept is even simpel als aantrekkelijk: een gevarieerde mix van inhoud en vaardigheden voor alle leden, raadsleden en trekkers.

Voor raadsleden staat er onder meer een sessie op het programma over de mogelijkheden van ethisch sparen en beleggen. Spreker van dienst is Chris Maryns van Triodos, de enige echte duurzame bank. Voor trekkers staan er sessies geprogrammeerd rond perscommunicatie en canvastraining. Sprekers zijn respectievelijk Koen Van den Broeck en Robert Crivit.

Het programma verloopt parallel in de verschillende provincies. Dat betekent dat de sprekers van de voormiddag in de ene provincie, in de namiddag hun ding doen in de andere provincie. Er zijn drie luiken met elk hun specifieke doelgroep, maar iedereen is natuurlijk welkom. Je kiest gewoon de sessie die het best aansluit bij je engagement en/of je het meest aanspreekt.

De data voor de verschillende provincies zijn: 4 oktober in Roeselare en Gent, 18 oktober in Lier en Brussel. Past de datum in je provincie niet, kan je een andere zaterdag in een andere provincie terecht. Inschrijven doe je via je provinciale medewerker op het nationaal secretariaat. In september volgt alle info over de sessies en de inschrijvingen.

ROESELARE – 4 oktober 08

Provinciaal
Nood-Zuid Centrum
Hugo Verrieststraat 22

GENT – 4 oktober 08

Het Achterhuis
Diksmuidestraat 41

LIER – 18 oktober 08

CC Colibrant
Deensestraat 6-7
2500 Lier

BRUSSEL – 18 oktober 08

GC De Pianofabriek
Fortstraat 35
1060 Sint-Gillis

ECODESIGN

ANTWERPEN - 08.11.2008

De Stroming Nationalestraat 111

Op zaterdag 8 november 2008 organiseert People For Earth in Antwerpen een event rond ecodesign, van 10 tot 16 uur. Gastvrouw is senator Freya Piryns.

In de voormiddag gaan enkele sprekers dieper in op diverse aspecten van ecodesign. Doorlopend is er een ecomarkt en de dag wordt afgesloten met een feestelijke ecofashionshow.

Gezocht: modellen en vrijwilligers

Voor de modeshow zoeken we modellen en vrijwilligers om alles in goede banen te leiden. Omdat de fabrikanten enkel kleding in maat 38 bezorgen, zoeken we ook vrouwenmodellen in die maat. Voor mannen is maat S of M oké. Uiteraard zijn vrijwilligers in alle maten welkom.

ALLE INFO VIND JE BIJ
ELS.KEYTSMAN@TELENET.BE
OF VIA 0478 884 365

GRATIS
VORMINGS-
DAGEN

Roeselare • Gent
Lier • Brussel

OIKOS

IN 'T KORT

Een onafhankelijk forum voor reflectie, uitwisseling en debat over politiek, ecologie en cultuur. Dat biedt Oikos sinds 1996 met haar tijdschrift en publieksactiviteiten. Zo vormt het een vruchtbare tegenstem in tijden van een verschralend maatschappelijk debat.

Voor Oikos heeft de groene stroming een heel eigen profiel en plaats in onze samenleving. De groeiende impact van het ecologische vraagstuk vraagt immers een grondige herijking van onze leefwijze en van alle maatschappelijke verhoudingen en instituties.

Oikos vertrekt vanuit de analyse dat het gangbare economische model niet duurzaam is en dat de emancipatie van velen nog lang niet voltooid is. De ecologische grenzen van ecosystemen en de Aarde worden vandaag overschreden. Overproductie en overconsumptie in het rijke Noorden schaden er de levenskwaliteit en hypothekeren de ontwikkelingskansen van het Zuiden en toekomstige generaties. Oikos plaatst daartegenover beelden van het 'goede leven', via een minder materialistische invulling van welvaart en welzijn.

Oikos acht structurele verandering op vele vlakken noodzakelijk. Oikos pleit voor een ecologische economie, die ecologische grenzen respecteert en herverdelend werkt. Structurele obstakels voor emancipatie moeten worden weggewerkt. Culturele verandering om het maatschappelijk draagvlak voor een ecologisch omslag te vergroten, is cruciaal. Oikos behandelt alle dimensies van dit streven naar verandering: ethiek, de analyse van de bestaande toestand, de ontwikkeling van alternatieven en de politieke strategie.

Als tijdschrift biedt Oikos vlot leesbare bijdragen. In de toekomst wil Oikos echter veel meer zijn. Zo wordt de website omgebouwd tot een dynamisch informatie- en discussiekanaal. En via lezingen en symposia willen we mensen samenbrengen in dialoog.

© Wouter Van Vooren

Meryem Kaçar en Dries Lesage

DE CRISIS VAN LINKS EN DE MULTICULTURELE SAMENLEVING

Op dit moment is het betrekkelijk stil omtrent de multiculturele samenleving. Maar dat betekent niet dat de problemen van de baan zijn, zeggen Dries Lesage en Meryem Kaçar in koor. Voor Oikos schreven de Gentse politicoloog en het gemeenteraadslid samen een messcherpe analyse van links, waarin ze ook de krijtlijnen voor een eigentijdse linkse visie uittekenen. 'We willen terug respect in het debat brengen'.

In de volgende Oikos vind je artikels over onder meer milieu en migratie, politieke ecologie, samenleving en groen produceren. Hieronder bieden we je alvast een kort overzicht van enkele artikels met samenvattingen.

SARAH VAES

HET VERDRONKEN LAND VAN DE MALEDIVEN?
KLEINE EILANDSTATEN EN KLIMAATVERANDERING

De kleine eilandstaten trekken aan de alarmbel: klimaatverandering bedreigt hun voortbestaan. Door in te zoomen op één eilandstaat, de Malediven, krijgen we inzicht in de gevoeligheden van deze eilandstaten en ontdekken we dat klimaatverandering een multidimensionale bedreiging vormt voor het leven op de eilanden. Het verhaal van de Malediven illustreert duidelijk het verband tussen milieuproblemen in de leefomgeving enerzijds en onvrijwillige migratie anderzijds. De relevantie van de idee van milieuvlucht en van de nood voor een internationaal beleid rond milieuvluchtelingen worden aangetoond. Tegelijk valt niet te ontkennen dat de term 'milieuvluchteling' niet zonder tekortkomingen is. De plaats van 'klimaatvluchtelingen' binnen deze

groep is onduidelijk, net als de politieke haalbaarheid van een internationale erkenning en bescherming van milieuvluchtelingen.

JAN MERTENS

ZYGMUNT BAUMAN OVER DE MAATSCHAPPIJ
VAN CONSUMENTEN

Het recente boek van de Britse socioloog Zygmunt Bauman *Consuming Life* gaat over consumentisme, en de maatschappij en cultuur die daarmee samenhangen. In de maatschappij van consumenten zouden individuen tegelijk (ver)koper van consumptie-goederen én consumptie-goederen zelf zijn. Mens en product delen dezelfde sociale ruimte, namelijk die van de markt. Omwille van Baumans indringende beschrijving daarvan maken we graag ruimte voor een uitgebreide bespreking.

INTERVIEW

Jullie analyse van links is vrij hard. Waar is het fout gelopen?

'Twee dijkbreuken hebben links in het defensief gedrukt: de Zwarte Zondag van '91 en de nasleep van de aanslagen van 11 september. Daardoor werd het ook in democratische kringen *bon ton* om allochtonen en moslims erg kritisch te bejegenen. Binnen centrumlinks loopt vandaag een breuklijn tussen degenen die een eigentijds, offensief, links verhaal willen ontwikkelen, en degenen die nog maar weinig verschillen met pakweg de VLD'.

Daarom roepen jullie de partijtopy op om voor de nodige sensibilisering en overtuiging te zorgen.

'Alle partijen worstelen met het vraagstuk. Groen! ook. Zeker na 2003 sloop er vertwijfeling in de rangen. Er is sprake van moeheid in het debat, en ook het gebrek aan affiniteit met de problematiek speelt links vandaag parten. Maar er staan linkse en groene waarden op het spel, zoals gelijkheid, mensenrechten en emancipatie.

JOHAN MALCORPS

CRADLE TO CRADLE: EEN 'NIEUWE' OUDE VISIE
OP ECONOMIE EN MILIEU

Het boek *'Cradle tot Cradle. Remaking the way we make things'* van Michael Braungart en William McDonough verscheen in 2002. De Nederlandse vertaling *'Afval is Voedsel'* (2007) begint stilaan ook furore te maken in de Lage Landen. In Nederland is het al uitgegroeid tot een nieuwe ecologische hype. En ook in Vlaanderen groeit de interesse zienderogen. Op 13 juni werd Michael Braungart door Groen! uitgenodigd in het Vlaams Parlement. Thomas Leysen van het VBO reageerde. De 'Schelp' van het Vlaams parlement was gevuld met mensen uit het milieuwereeldje, maar vooral ook veel ondernemers. Want Braungart en McDonough beroeren een nieuwe snaar. Het zijn geen eco-sceptici zoals Bjorn Lomborg. Maar ze trappen wel tal van groene heilige huisjes in. Dit artikel geeft eerst een overzicht van hun ideeën. Om vervolgens hun denken te kaderen en er enkele kritische beschouwingen bij te maken.

Bovendien kwetst de algemene stemmingmakerij tegen allochtonen en moslims grote groepen van mensen die al niet zo sterk in de schoenen staan'.

Jullie willen dat links terrein terugwint op rechts, dat vandaag de bakens uitzet?

Het linkse analysekader is zoek geraakt. De meeste verantwoordelijkheid voor emancipatie wordt nu bij de minderheden zelf gelegd. Intussen vergeet men de nog wijd verspreide discriminatie, en de ongelijke culturele en sociale startposities van mensen. Vergelijk dit met het emancipatieproces van de arbeiders. Wij bepleiten een eerlijke balans. Overheid, bedrijven en onderwijs hebben meer macht om structurele obstakels weg te werken dan sociaal zwakkere groepen en individuen. Binnen deze krijtlijnen willen ook de verantwoordelijkheid van de doelgroep aankaarten.

Hoe herstellen jullie nu de band met doelgroepen waar reeds zo lang op ingebeukt wordt?

'In het algemeen: door met uitgestoken hand, en niet met het spreekwoordelijke vingertje, naar de doelgroepen in kwestie toe te stappen. Mensen hebben verschillende achtergronden en startposities. In de praktijk: door bv. met CLB-pedagogen in

PETER TOM JONES, VICKY DE MEYERE &
ELS KEYTSMAN – BOUWSTENEN VOOR EEN
DUURZAAMHEIDSTRANSITIE
DEEL III: MOBILITEIT

Anno 2008 bevindt de wereld zich in een ernstige sociale en ecologische duurzaamheids crisis. De titel van deze rubriek – 'Terra Reversa' – verwijst naar de noodzaak van een totale 'systemische' omkering van het courante wereldbeeld en de ondersteunende politieke, economische en technologische structuren, en dit volgens de uitgangspunten van de ecologische economie. Op basis van wetenschappelijke vakliteratuur zal een stand van zaken aangegeven worden over mogelijke oplossingsgerichte modellen. Twee complementaire en elkaar versterkende strategieën zijn nodig: socio-technologische verandering en cultureel-gedragmatige transitie. We beseffen dat heel wat complexe barrières op het vlak van structuren, wereldbeeld, attitude en gedrag de vereiste veranderingen bemoeilijken. We hanteren het model van de 4 E's als richtsnoer voor een effectieve duurzaamheidstransitie: enable, exemplify, encourage, engage. Inzake onze consumptie zijn vier sectoren samen verantwoordelijk voor

moskeeën te gaan praten over onderwijs, door bv. te gaan samenwerken met onderbenutte media zoals TRT-Int, de Turkse zender die in heel Europa uitzendt,... We moeten dringend op zoek naar de juiste methodieken om ondanks verschillende achtergronden op dezelfde golflengte te komen'.

Jullie willen ook terug respect in het debat. Klinkt dat niet wat CD&V?

'Respect is geen monopolie van conservatieve partijen. Vergeet niet dat er niet zoiets bestaat als een machtig allochtoon middenveld. Progressieve partijen hebben de taak minderheden te beschermen. Groen! moet er daarom voor zorgen dat de agenda terug in goede handen komt, en niet langer bij rechts. Dat stedelijkheid en diversiteit nu terug hoog op de agenda staan van het lopende Horizondebat, vinden we alvast een goed teken'.

ABONNEREN?

Voor slechts 20€ heb je een jaarabonnement (4 nummers). Te storten op rekeningnummer 523-0801757-30 (Oikos, Brussel) met vermelding van 'abonnee' en je adres.

LOSSE NUMMERS

Losse nummers zijn te koop via de website www.oikos.be en in de betere boekhandel.

GRATIS PROEFNUMMER?

Je kan een gratis proefnummer aanvragen op de website www.oikos.be

WIL JE MEEWERKEN OF SCHRIJVEN?

Alle info bij Dirk Holemans (hoofdredacteur) via dirk.holemans@telenet.be.

minstens 70% van onze totale milieu-impact: voeding, mobiliteit, wonen en recreatie/reizen. In de vorige aflevering van deze rubriek namen we reeds de sector voeding onder de loep; in deze bijdrage bekijken we het consumptiedomein 'mobiliteit': op welke manier doet zich de problematiek voor, wat zijn de barrières voor meer duurzame patronen, en hoe kunnen alle relevante stakeholders de 4 E's concreet realiseren? In de twee volgende afleveringen van de rubriek herhalen we dezelfde oefening voor wonen/bouwen en reizen.

ZOMERWEEKEND 2008

FOTO'S
WOUTER VAN VOOREN

Naar jaarlijkse goede gewoonte was er vrijdagavond de Europa-quiz, onder de deskundige leiding van Bart Staes en Freya Piryns.

Voor de kleinsten werd er het hele weekend animatie voorzien, met aangepaste doe-dingen per leeftijd.

Ook de Oikos-lezing en het panelgesprek over Vlaanderen als distributieland werden goed gesmaakt.

Op zaterdag was er naast de Waals/Franse avond ook een komisch duo dat voor ambiance moest zorgen.

Onder leiding van ervaren gidsen werd er gewandeld in het natuurgebied langs de monding van de IJzer.

Op zondagmorgen maakten onder meer Meyrem Almaci en Rudi Daems de balans op van het nieuwe politieke jaar, met politicoloog Dave Sinardet.

Slotspeech van Mieke Vogels op zondag: Groen! verzet zich tegen elke partij die onder het mom van goed bestuur de solidariteit en de toekomst van het land in gevaar brengt.

Na de slotspeech volgde een afsluitende receptie. Een van de 350 aanwezigen op het Zomerweekend was oud-voorzitter Jos Geysels.